

© LUC VAN DIJCK

NOG PRECIEZER WERKEN BIJ BIOMELKVEE

Vlaanderen loopt achter wat de productie van biologische koemelk betreft. Nochtans liggen in deze niche heel wat kansen voor de Vlaamse melkveehouder. – *Luc Van Dijck*

Op het biologische melkveebedrijf van Koen en Anny Vangelder in Herne gaf de bedrijfsleider, samen met Wim Govaerts, bedrijfsadviseur biologische landbouw,

uitleg over de specificiteit van de biologische melkveehouderij. Veehouders moeten het klassieke rantsoen op basis van maïs en gras verlaten. Omdat biolo-

gisch geteeld eiwit duur is, is kwalitatief goed ruwvoeder van het grootste belang. Slechte weersomstandigheden treffen de biologische melkveehouder meer dan de gangbare. Anderzijds is de prijs voor de biomelk ruim hoger dan die voor het gangbare product en is er nog ruimte in de markt. Ook is er minder fluctuatie in de prijs van biomelk, wat resulteert in een stabiel inkom.

.....
 Als beginnende bioboer betaal je veel leergeld.

Wim Govaerts schetste een beeld van onze biologische melkveehouderij. "Vlaanderen produceert met 6 miljoen l nog geen 20% van de biomelkproductie in België van 35 miljoen l. Het gaat slechts om een paar tientallen bedrijven verspreid over Vlaanderen. Daardoor liggen de ophaalkosten relatief hoog. De biomelkveebedrijven hebben gemiddeld 72 koeien. Die produceren gemiddeld 6300 l melk met 4,35% vet en 3,44% eiwit. Er zijn grote verschillen tussen de bedrijven qua productieniveau (de pro-

KOEN EN ANNY VANGELDER

Leeftijd: Koen (48) en Anny (46)
 Gemeente: Herne
 Specialisatie: biologisch melkveebedrijf

Als bioboer moet je heel professioneel werken.

ducties variëren tussen 4000 en 9000 l per koe per jaar], maar die hebben niet zozeer te maken met 'goede of minder goede bedrijven' maar veeleer met de gekozen strategie. Het komt erop aan de gekozen strategie goed en consequent te volgen."

Eigen geteelde voeders

Koen en Anny Vangelder schakelden in 1999 over van gangbaar naar bio. "Wij zochten meer toegevoegde waarde in grondgebonden veehouderij. Wij hebben 60 koeien en 48 ha grond. De productie ligt tussen 6000 en 6500 l. De melk gaat naar Biomelk Vlaanderen. Als tweede tak houden we een honderdtal vleesvarkens volgens de gangbare bedrijfsvoering." Het rantsoen bestaat uit gras-klaver en

aan om bij te sturen. De combinatieteelten houden mekaar min of meer in evenwicht. Doet de ene teelt het wat minder, dan komt het wel goed met de tweede zodat de globale opbrengst goed is. Het risico voor de eiwithoudende gewassen op vogelvraat is beperkt voor wintervariëteiten, omdat vogels in de winter geen eiwit nodig hebben. De bodem moet wel in orde zijn. De organische mest wordt toegediend op basis van een bodemanalyse en ook de bijsturing met helpmeststoffen om minerale tekorten aan te vullen gebeurt na analyse. Synthetisch chemische kunstmest is verboden. Bepaalde helpmeststoffen kunnen wel. Kainiet wordt aangewend voor de aanvoer van kalium, zwavel en magnesium en gips wordt op

zodat een stevig gewas de winter kan ingaan. In dezelfde zin moet men in het voorjaar niet te vroeg zaaien zodat het gewas een explosieve groei krijgt en onkruid geen kans geeft.

Puzzel

Bedrijfsadviseur Wim Govaerts: "Koen en Anny spelen met hun bedrijf mee in eerste klasse. Een productie van zo'n 8000 l van eigen land zonder aankoop van externe voeders is bijzonder goed. Dit is een performant bedrijf. Vakmanschap primeert. Bio heeft geheel eigen risico's; het komt erop aan deze te counteren met technische kennis. De grond moet in de beste staat gehouden worden. Een goede ruwvoederwinning is essentieel. De veehouder moet in het voorjaar op de loer liggen om op het juiste moment te maaien. De veestapel gezond houden is een uitdaging. Dat gaat beter met robuuste koeien die tegen een stootje kunnen. Kortom de hele bedrijfspuzzel mooi leggen is geen sinecure."

Arbeid

De oogst en het inkulen van de verschillende snedes en gewassen vraagt meer werk in de zomer. Om het werk te verlichten heeft Koen met water vulbare sleuven gekocht om de kuilen af te dekken aan de randen. Om de kuil vrij te maken, volstaat het eerst die sleuven te laten leeglopen. Dat werkt gemakkelijk. Hij heeft ook een machine gekocht om de kuilplastic op- en af te rollen. We zien ook een speciale machine om onkruid te wieden op akkerland: de onkruiden worden uitgetrokken, weggekatapulteerd zodat de aarde van de wortels valt en drogen dan uit op het land.

Grondgebonden

"Melkveehouders kunnen om 2 redenen overwegen om in het biologisch avontuur te stappen: vanuit een kwalitatieve keuze of vanuit de verwachting naar een betere en meer stabiele prijs, hoewel ook de prijs voor biomelk aan schommelingen onderhevig is. Ook zal het prijsverschil tussen gangbare en biomelk nog groter moeten worden om meer de dure grond in Vlaanderen te verrekenen. Grond blijft een teer punt. Het is op dit punt voor enkele melkveehouders al fout gelopen. Een samenwerking met akkerbouwers en de uitwisseling van ruwvoerders tegen stalmest of mengmest kunnen hier soelaas bieden. Een andere remming is het productieverlies en het mogelijk verlies van de volumepremie", besluit Wim Govaerts. ■

Koen Vangelder en bedrijfsadviseur Wim Govaerts: "Het is niet zo dat je als biologische teler de natuur haar werk moet laten doen. Integendeel, je moet net alles heel goed opvolgen."

eigen geteelde biologische granen. Gras-klaver is geen gemakkelijke teelt. Om stikstof uit de lucht te fixeren onder de grond moet je lucht in de grond hebben. Op zwaar gecompacteerd grond werkt dit niet. Vlinderbloemigen met veel calcium zijn niet geschikt voor droogstaande koeien. Het risico op de kalffziekte is groot. Een rantsoen met klaverloos hooi en graansilage is beter op zijn plaats.

Behalve gras bestaat het teeltplan uit 2 ha wintergerst voor geheleplantensilage (GPS), 1,30 ha triticale + erwten, 2 ha triticale + veldbonen, 2,5 ha spelt + bonen, 3,30 ha spelt om droog te oogsten en 3,80 ha haver om droog te oogsten. De overige 33 ha bestaat uit gras en gras-klaver waarvan 12 ha uitsluitend gras-klavermaaiweide. Men koopt enkel krachtvoer en noodzakelijke mineralen

het land gebracht om de calciumbehoefte (ook zwavelbehoefte) in te vullen. Waar de grond het toelaat en er geen structuurschade dreigt, kan je in het voorjaar wat mengmest geven. Het graan kan wat stalmest goed gebruiken, op voorwaarde dat je zonder structuurschade op het veld kan. Dat werkt goed.

Een deel van de oogst wordt opgeslagen in de silo, een deel wordt droog gestockeerd en geplet. Het eiwit in deze voeders is iets minder bestendig dan soja-eiwit. Er wordt onderzocht of verhitte het eiwit bestendiger kan maken en opwaarderen. Spelt als krachtvoeder heeft in de pens vrijwel hetzelfde effect als maïs. Bedrijfseconomisch is biologisch graan een interessante teelt omdat de extra kosten beduidend lager zijn dan de extra prijs voor biograan. Wintergraan wordt best wat vroeger in het najaar gezaaid